

Pisac će ovih redaka, ako mu dopusti g. urednik do zgrade potanje razbistriti sve ono, što bi u ovom Flammarianovu djelcu moglo smesti gdjekojega našega katolika.*)

Zagreb.

V. Ivaneš.

VIR ESTO!

Bilo je to prošlog ljeta. Šetao sam sa svojim drugom i prijateljem, mladim profesorom. — Naš je razgovor bilo vrlo raznolik.

Pade riječ i o katoličkom pokretu kod nas.

Na moje veliko čudo opazih, da se moj prijatelj već od godina drži postrance, pa kad ga upitah zašto to, odgovori: „Moj dragi, ti znaš, da vi još nemate ljudi. Istina, katolički je pokret potreban, ali nema ga tko propagirati. Svaka dobra ideja mora imati i dobre i nje dostojne zastupnike i propagatore; a vi dosada nemate nikakve dobre i poznate firme, koja bi imala ugleda i utjecaja u javnosti i koja bi se mogla postaviti na čelo tom pokretu.“

Ja ću mu na to: Dragi moj profesore, čudim se, kako slabo braniš svoju pasivnost ili bolje (oprosti!) svoju duševnu slaboću! Pretpostavimo, da nemamo ljudi, da nemamo „dobre firme“ (kako ti veliš); pa zar si se ti stoga abstinirao od kat. pokreta, za koji i sam kažeš da je potrebit, da se osniva na čvrstim temeljima vjerskih istina? Priznaj, brate, da si duševni slabić, da si pod utjecajem javnoga mnijenja, što nije baš naj-ljepša svjedodžba za potpuna čovjeka. Zar će čovjek svoje uvjerenje mijenjati kako se mijenja javno mišljenje ili moda? Ako se puštamo „modi“ pri kupovanju zimskog ili ljetnog kaputa, zar ćemo se povadati za njom i u pitanjima našeg duševnog života? Vidiš, brate moj, kako si nedosljedan! Kad bi mi u katoličkim redovima imali veći dio inteligence, po tvojim riječima ti bi bio naš aktívni član; a buduć nemamo, ti si sada pasivan, Jesi li dosljedan, potpun čovjek? — Nijesi. Otrisi se, dragi profesore, te duševne slaboće i budi potpun čovjek — esto vir!

Prijatelj me je pozorno slušao; na koncu se nasmiješiv, pozdravi me i ode. Ode — ali zamišljen.

Vraćajući se kući, stadoh u sebi razmišljati, koliko ima ovakovih mladih ljudi u našim katoličkim redovima, koji nemaju toliko moralne snage, da mogu svoja načela javno braniti i zastupati. Što im fali? — Fali im duševna jakost, fali im ono, što čovjeka čovjekom čini — a to je značaj. *Senior.*

*) Gospodin će pisac, vrstan poznavalac prirodnih znanosti, uvelike zažučiti sve čitatelje Života pa mu urednik unaprijed usrdno zahvaljuje.

KATOLIČKI PONOS.

Želimo ovdje nanizati neke misli, što smo ih čitali u raznim časopisima: i držimo, da i nama ne će biti na odmet. — Nema sumnje, kad bi tko danas pisao o značaju i kulturi katolika u našim krajevima, on bi zacijelo posebnu stranicu posvetio ne samo katoličkom pokretu već poimence i katoličkom ponosu. A što bi on mogao napisati o katoličkom ponosu? Zar da nam je katolički nazor i uvjerenje duboko usađeno u srce i u dušu, može bit u mnogima da je tako duboko, da se jedva gdje-gdje očituje na javi i u nekim samo prilikama; može biti da bi pisao kako su mnogi katolici baš u javnom životu tako skromni i čedni, kao da bi svaki čas htjeli reći: „ne zamjerite, katolik sam!“ Zar bi pogriješio? Tko da prebroji tisuće kršćana ovoga slaboga značaja?

Katolici gotovo zaboravili su što i tko su. Puštamo da nam istom koji pripuz izdrljanči našu samosvijest, koji zloduh da nam prišapne, da mislimo što uistinu nijesmo. — Postajemo puzavci, što nas samo obeščlašćuje; jer čednost već nije krepost kad se opire istini.

No ruku na srce! Znade li naš katolički puk uvijek potpunu istinu o svojim vremenitim i vječnim dobrima, da bi mu se doista srce napunilo sretnim ponosom? Gdje su danas i koliko ih je, koji bi nam saopćili silnu i presretnu nutrnju moć, kojom bijahu proniknuti apostoli, prvi katolici? Kako je samo jedan Pavao stupio u svijet; blag i ponizan poput Krista a ponosan kao kralj, da rasplamti u ovom hladnom svijetu živi oganj.

Dakle izadimo iz naše tišine i puzave skromnosti poput kraljevskih apostola naše sv. vjere.

Izadimo i stupajmo napred, bio svećenik ili svjetovnjak, da se opremo živim plamenom sv. vjere današnjim propovjednicima putenih užitaka. Izadimo i recimo tim prorocima puti i uživanja, da sve njihove hvale i veličanje da su samo hvale obijeljenih grobova. Recimo im otvoreno i jasno, da ne pristajemo uz njihovo dakanje, niti će nas ušutkati svojom nasilnošću; jer naše katoličko uvjerenje potvrđuje i dnevno iskustvo u ovoj suznoj dolini.

Sjetimo se, kako je sv. majka Crkva u svoje vrijeme odsudila moderni duh vremena. Kako smo mi katolici tu uputu primili? Kod nas se više manje šutjelo o tom putokazu ili da se i drugi ušutkaju govorilo se, kod nas toga modernizma nema; a opet se pisalo javno, da bi trebalo i vjerske istine izraziti prema današnjoj filozofiji.

I to je uprav naša bijeda, što ne ćemo da gledamo poroke, što zatvaramo oči, što turamo glavu u pijesak — kao noj. A nojeva pelika nema smisla nigdje, a pogotovu nema tamo,

gdje se radi o religiji, o čistoći načela, o spasenju, o Crkvi, jednom riječi, gdje se radi o našoj vječnoj sreći i nesreći. A kad navali zlo svom silom, onda razvaljujemo usta, jadikujemo, kamenimo se i opet zatvaramo oči, da zla ne vidimo, mjesto da mu srčano pogledamo u oči i da ga suzbijemo. I tako su na nas došla mnoga zla: nehaj za vjeru, odmetanje od vjere, svrжимantijaštvo, žuti pokret, narodna Crkva i t. d., i t. d. A doći će još i gora zla, jer mi spavamo, a dok spavamo, dolazi neprijatelj i sije svako zlo. Što se kasnije probudimo, to gore po nas: bit će više kukolja. Dokle ćemo spavati? „Simone, zar spavaš,“ prekorio je Isus Petra.

Zar nama, katolicima u Jugoslaviji, nije ni do čega, nego do spavanja i počivanja?! A krv nam nad glavom gori, i temelji se tresu.

Mnogi pak hoće da zatrpaju jaz, što zijeva među Crkvom Božjom i svijetom. A kako ga trpaju? Bacaju od sebe svetinje Crkve Božje; prešućuju istine, koje poput mača dvoresca oštro granice osjećaju među Svijetom i Evanđeljem; ne ističu onih vječnih istina, koje svijet u oči bodu. A što takovi zapravo rade: stide se Evanđelja, koga se sv. Pavao nije stidio, odriču se Krista, za koga su vazda pravi kršćani i krv svoju lijevali, izdaju Crkvu Isusovu, koja ih je duhovno rodila i odgojila. — Dokle će tako?!

Pustimo ih. Mi pako budimo prije svega svijesni i uvjereni, da zaista posjedujemo velika i mnoga dobra, što ih drugi mnogi željno izgledaju a to su katolička načela. Po ovima se ravnajmo, njih obuhvatimo iskrenim srcem u svim prilikama dnevnoga našega života.

Knjige.

Dr. P. Guido Rant: Postanak sveta na podlagi naravoslovja in Biblije. »Savremenih pitanja« sv. 6. i 7. 8^a Str. 125. Mostar, Hrvatska tiskara F. P. Cijena K 12. Piscu je svrha da popularno obrazloži, da u pogledu postanka svijeta ne postoji nikakva protivnost između Svetoga Pisma i sigurnih rezultata prirodnih znanosti. Nakon relativno opširna all zanimiva uvoda o tvari i njezinim silama (5—18) te o Suncu i sunčanom sustavu (19—64) iznosi pisac, što vele o postanku svijeta prirodne znanosti (65—87) a što Sv. Pismo (88 ss.), i to nadove-

zuje razne načine, kojima su katolički eksegeti kušali da protumače smisao prve glave Geneze. Širim će krugovima ova rasprava dobro doći. Pisana je slovenski, a na dnu je svake stranice dodan tumač Hrvatu nepoznatih slovenskih riječi, pa ovako ima zgodu da učl i slovenski jezik onaj, koji ga još ne umije. I ovu knjigu i ostala izdanja »Savremenih pitanja« živo preporučamo. Skupna pretplata za prvu seriju (sv. 1.—5.) K 25, za drugu seriju (sv. 6.—10.) K 30. Novac valja poslati unaprijed Hrvatskoj tiskari u Mostar, inače se knjige šalju pouzecom.

